

11.6.2021

Opetushallitus

Lausuntopyyntö OPH-1667-2021

Lausunto ammatillisten perustutkintojen yhteisistä tutkinnon osista

Lausuntona ammatillisten perustutkintojen yhteisistä tutkinnon osista Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi

Metsäteollisuus ry pitää tärkeänä, että kaikki yhteiset tutkinnon osat (yto), mukaan lukien äidinkielen opetus, tukevat ammatillista oppimista. Opiskelijan tulee ymmärtää, millaisissa työelämän tilanteissa tarvitaan osaamistavoitteissa nimettyjä viestintä-, vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja. Pakollinen osaamistavoite "ymmärtää kielen ja vuorovaikutuksen merkityksen työelämässä ja yhteiskunnassa" on liian lavea kirjaus.

Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi

Ruotsin kielen pakolliset osaamistavoitteet ovat vaatimattomat ajatellen, että jatkossa yhä useampi suorittanee ammatillisen koulutuksen jälkeen korkeakoulututkintoja, joihin kuuluu pakollisia ruotsin kielen opintoja.

Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä

Ammatillisen koulutuksen vieraiden kielten opintojen tulee edistää kielitaitoa, jota tarvitaan tutkintoa vastaavassa työssä sekä mahdollisessa jatkokoulutuksessa. Tämä tulisi tehdä näkyvämmäksi osaamistavoitteissa. Valinnaisissa osaamistavoitteissa mainittu "Vieraalla kielellä viestiminen työelämän tilanteissa" on juuri sitä kieliosaamista, jota ammatillisessa koulutuksessa tulisi korostaa.

Työympäristöt tulevat olemaan yhä kansainvälisempiä, jolloin on tärkeää, että työssä tarvittavan yhteisen kielen taito on sillä tasolla, että työtä pystytään tekemään turvallisesti ja ohjeiden mukaisesti.

Toiminta digitaalisessa ympäristössä

Digiosaamisen merkitys on noussut metsäalalla, kuten valtaosassa aloista, yhdeksi tärkeimmistä tulevaisuuden osaamisalueista. Siksi myös ammatillisen koulutuksen digiosaamistavoitteiden tulee olla riittävät. Metsäteollisuus ehdottaa, että osaamistavoitteissa korostetaan luonnoksessa esitettyä enemmän Osaamisen ennakoitfoorumissakin tunnistettuja perusdigitaitoja, kuten tiedonhaku-, tiedonhallinta- ja tiedonarviointitaitoja, teknisten ongelmien ratkaisutaitoja sekä digitaalisten sovellusten ja alustojen hyödyntämis- ja soveltamiskykyä. Opetuksen työelämävastaavuus on tässäkin osa-alueessa tärkeää.

11.6.2021

Matematiikka ja matematiikan soveltaminen

Hyvä matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen on erityisen tärkeää metsäteollisuuden töihin johtavilla luonnonvara- ja tekniikan koulutusaloilla. Siksi Metsäteollisuus ry katsoo, että osaamistavoitteissa tulisi näkyä paremmin sovellettavuus työelämän tilanteisiin. Lisäksi matemaattisten perustaitojen, kuten ongelmanratkaisutaitojen ja loogisen päättelykyvyn, tulee olla kunnossa, sillä jokainen ammattiosaaja tarvitsee näitä taitoja valmistumisen jälkeen työssään päivittäin.

Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen

Metsäteollisuus ry katsoo, että oppimistavoitteet ovat melko laajoja osaamispisteisiin suhteutettuna sekä kemian että fysiikan opetuksen osalta. Turvallisuusosaaminen on tärkeässä roolissa, kun opittuja taitoja sovelletaan työssäoppimisessa sekä myöhemmin työelämässä.

Työelämässä toimiminen

Ammatillisten opiskelijoiden ja juuri valmistuneiden ammatillisten osaajien työelämätaidoissa on havaittu puutteita metsäteollisuudessa. Valinnaiset osaamistavoitteet sopisivat siksi ennemminkin osaksi pakollisia osaamistavoitteita. Metsäteollisuus ry pitää tärkeänä, että yto-opintojen työelämätaito-opetus tukee vahvasti aineopintoja ja työssä tapahtuvaa työelämän pelisääntöjen oppimista.

Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet

Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiuksien osaamistavoitteet on asetettu riittävän korkeiksi. Opiskelijan itseohjautuvuuden kehittämisessä opettajan ohjausvalmiudet korostuvat.

Kestävän kehityksen edistäminen

Metsäteollisuus ry katsoo, että yksi pakollinen osaamispiste on suhteellisesti liian pieni kokonaisuus näin tärkeälle osa-alueelle. Siksi Metsäteollisuus ry esittää, että vastuullisuus-, ympäristö- ja kestävän kehityksen ajattelua integroitaisiin osaksi kaikkia opintoja. Vähintään tulisi luoda opiskelijalle edellytykset oivaltaa, miten kestävä kehitys liittyy hänen opiskelemaansa ammattiin ja kaikkiin yto-opintoihin, etenkin matematiikan, kemian ja fysiikan soveltamiseen.

Yhtenäinen arviointikriteeristö

Yhtenäinen arviointikriteeristö luo selkeyttä ammattiosaamisen kehittymisen seurannalle. Tärkeää on, että osaamisen vähimmäisvaatimustaso vastaa aidosti sitä tasoa, jolla pystytään työllistymään koulutusta vastaavaan työhön ja työskentelemään itsenäisesti. Täten esimerkiksi arvosanaa 1 vastaava kuvaus "tarvitsee ajoittain tukea rutiininomaisissa tilanteissa" ei ydintyötehtävissä riitä osaamistasoksi, jolla pärjää työelämässä.

Metsäteollisuus ry peräänkuuluttaa kautta linjan yto-opintojen parempaa sovellettavuutta työelämään sekä yto-opetuksen vahvempaa integroimista alakohlaiseen opetukseen. Metsäteollisuus ry esittää, että arviointikriteereissä korostettaisiin enemmän ja systemaattisesti opintojen työelämäyhteyttä.

11.6.2021

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja